

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 stycznia 2018 roku, następnie sprecyzowanym pismem procesowym z dnia 25 maja 2018 roku, powódka J. R. (1) wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych: A. R. (1) i P. Ś. (1) solidarnie, kwoty 109.680,85 zł, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi w następujący sposób:

--

- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2016-05-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2016-06-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2016-07-26 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2016-08-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2016-09-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2016-10-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2016-11-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2016-12-28 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-01-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-02-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-03-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-04-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-05-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-06-27 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-07-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-08-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-09-26 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-10-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 1324,55 zł od dnia 2017-11-25 do dnia zapłaty;
- od kwoty 84.514,40 zł od dnia 27 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty.

Powódka wniosła nadto o zasądzenie na swoją rzecz, solidarnie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podano, iż w dniu 31 lipca 2015 roku, strony zawarły ustną umowę pożyczki na kwotę 71.600 zł. Środki pieniężne przekazane pozwany pochodziły z kredytu, udzielonego uprzednio powódce przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W.. Strony zgodnie ustaliły, że pożyczka zostaje udzielona pozwany na takich samych warunkach, na

jakich (...) Bank udzielił pożyczki powódce. Tego samego dnia kwota pożyczki, została przelana na rachunek bankowy pozwanego P. Ś. (1).

Początkowo pozwani sukcesywnie spłacali zadłużenie, jednakże od maja 2016 roku zaprzestali dokonywania jakichkolwiek wpłat.

Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: kwota 25.166, 45 zł, tj. suma 19-stu, miesięcznych rat, w wysokości po 1324,55 zł każda, za okres od 24 maja 2016 roku do dnia 24 listopada 2017 roku oraz kwota 84.514,40 zł, tj. kwota pozostałego do spłaty kapitału (bez odsetek, opłat operacyjnych i innych kosztów), aktualna na grudzień 2017 roku.

(pozew, k. 3-6, pismo procesowe powódki z dnia 25.05.2018 r., k. 93-94)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 8 marca 2018 roku, Sąd Okręgowy w Łodzi, orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty, k.59)

W złożonych sprzeciwach od nakazu zapłaty, pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości.

(sprzeciw od nakazu zapłaty A. R., k. 66, sprzeciw od nakazu zapłaty P. Ś., k. 75)

Na rozprawie w dniu 12 września 2018 roku pozwani wnieśli o zasądzenie na ich rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, nadto pełnomocnik pozwanej wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając, że nie zostały one uiszczone w całości ani w jakiegokolwiek części.

(stanowisko strony, e-protokół, k. 131, adnotacja – 01:10:19, k. 129v.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W 2015 roku, pozwana A. R. (1), skontaktowała się z powódką, z prośbą o udzielenie pożyczki pieniężnej. Kobiety znały się wcześniej, pozwana należała do rodziny byłego męża powódki. J. R. (1) odmówiła pożyczania pieniędzy. Znajdowała się wówczas w dość niestabilnej sytuacji majątkowej, była po rozwodzie, czekała ją sprawa o podział majątku dorobkowego.

Po kilku dniach, pozwana ponownie skontaktowała się z powódką, prosząc o poręczenie umowy kredytowej, na co powódka przystała. Pozwana korzystała z usług firmy pośredniczącej, która wybrała bank udzielający kredytu.

W dniu 31 lipca 2015 roku, podczas podpisywania umowy kredytowej, okazało się, że powódka figuruje w dokumencie nie jako poręczyciel, ale kredytobiorca. Powódka wyraziła zgodę na zawarcie umowy w takiej formie. Powódka oraz pozwana ustnie ustaliły, że pozwana będzie regulowała raty kredytu. Nadto powódka uzyskała zapewnienie, że po 6-ciu miesiącach kredyt „przejdzie” na pozwaną.

(zeznania powódki, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:13:07, k.128, 00:26:31, k. 128v.)

Na podstawie zawartej umowy, (...) Bank S.A. z siedzibą w W., udzielił J. R. (1), kredytu gotówkowego w wysokości 100.027,94 zł na okres od 29 lipca 2015 roku, do 24 lipca 2025 roku, z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne (§ 1 umowy). Bank zobowiązał się wypłacić kredyt w dniu zawarcia umowy, w następujący sposób: kwotę 71.600 zł, w formie przelewu na rachunek bankowy wskazany przez kredytobiorcę, kwotę 20.505,73 zł, z tytułu prowizji od udzielonego kredytu w formie przelewu na rachunek Banku, zaś kwotę 7.922,21 zł, z tytułu pokrycia kosztów objęcia ochroną ubezpieczeniową kredytobiorcy, w formie przelewu na rachunek Ubezpieczającego, wskazany przez kredytobiorcę w dyspozycji (§ 2 umowy). Ustalono, że odsetki umowne od kredytu, za cały okres kredytowania wynoszą 57.717,79 zł (§ 3 ust. 3 umowy).

W myśl § 7 umowy, spłata udzielonego kredytu wraz z należnymi opłatami, prowizjami, odsetkami umownymi miała następować w 120 ratach kapitałowo – odsetkowych, po 1.324,55 zł (z wyjątkiem ostatniej raty o charakterze wyrównującym w wysokości 1.324,28 zł), płatnych do 24-go dnia każdego miesiąca, na podany w umowie rachunek (...) Banku.

Podczas podpisywania umowy obecni byli jedynie powódka, pozwana oraz przedstawiciel firmy pośredniczącej w udzielaniu kredytów. Harmonogram spłaty kredytu został przekazany na ręce pozwanej, która zobowiązała się spłacać kredyt we własnym zakresie.

(umowa kredytu gotówkowego, k. 12-14; harmonogram spłat, k. 15-17; zeznania powódki, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:13:07, k.128, 00:26:31, k. 128.v)

Po upływie 6 miesięcy od zaciągnięcia przez powódkę kredytu, pozwana miała przejąć na siebie zobowiązania J. R. (1) wobec banku z tytułu zaciągniętego kredytu, w związku z czym wystąpiła z wnioskiem o przeniesienie zobowiązania, jednak bezskutecznie.

(wniosek, k. 126, zeznania pozwanej, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:36:29, k. 128v.)

Powódka i pozwana ustaliły, że środki z kredytu w wysokości 71.600 zł zostaną przelane na rachunek bankowy syna pozwanej – P. Ś. (1), przekazany powódce w wiadomości sms. W dniu 31 lipca 2015 roku na konto bankowe P. Ś. (1) powódka przelała kwotę 71.600 zł.

(zeznania powódki, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:13:07, k.128, 00:26:31, k. 128v; dyspozycja uruchomienia kredytu, k.18, potwierdzenie wykonania operacji, k. 19)

Pozwany P. Ś. (1) nie uczestniczył w rozmowach pomiędzy powódką a pozwaną dotyczących wskazanego kredytu, nie kontaktował się w tej sprawie z powódką, jedynie na prośbę pozwanej przekazał J. R. (1), za pomocą sms numer swojego konta bankowego. Rachunki bankowe pozwanej podlegały zajęciu komorniczemu, dlatego P. Ś. (1) zgodził się na przelewanie przez powódkę na jego konto kwoty 71.600 zł. Nie interesował się skąd powódka wzięła taką kwotę. Następnego dnia wypłacił całość środków i przekazał je pozwanej (swojej matce) w gotówce.

(zeznania pozwanego, e-protokół, k. 131, adnotacja -00:55:39 -01:01:18, k. 129, zeznania pozwanej, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:36:29-00:47:58, k. 128v.-129)

Powódka i pozwana przed udzieleniem pożyczki pozostawały w dobrych relacjach, jednak nie odwiedzały się, rozmawiały ze sobą, kiedy spotkały się na ulicy.

(zeznania pozwanej, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:47:58, k. 129)

A. R. (1) uzyskane środki przeznaczyła na spłatę posiadanych zaległych zobowiązań finansowych.

(zeznania pozwanej, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:36:29, k. 128v.-129)

Pozwana uiściła na rzecz firmy pośredniczącej przy zawieraniu przez powódkę umowy kredytu prowizję w wysokości około 20.000 zł.

(potwierdzenie wpłaty dokonywanej przez pozwaną, k.21, zeznania pozwanej, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:36:29, k. 128v.-129)

Pozwana regulowała raty kredytu od sierpnia 2015 roku do kwietnia 2016 roku, a następnie zaprzestała dokonywania spłat. Od maja 2016 roku, powódka samodzielnie reguluje zadłużenie wobec banku.

(zestawienie wpłat dokonywanych przez pozwaną, k.20, zestawienie wpłat dokonywanych przez powódkę, k. 22; potwierdzenia wpłat dokonywanych przez powódkę, k. 23-33; zeznania powódki, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:13:07, k.128)

W dniu 8 sierpnia 2016 roku pozwana A. R. (1) złożyła oświadczenie w którym potwierdziła, iż w dniu 31 lipca 2017 roku, otrzymała środki pieniężne w wysokości 71.600 zł, pochodzące z kredytu o numerze (...), zaciągniętego przez powódkę. Pozwana wskazała, iż pieniądze zostały przelane na konto jej syna – P. Ś. (1). Jednocześnie, pozwana zaznaczyła, iż P. Ś. (1) był jedynie pośrednikiem, który przekazał jej środki pieniężne od J. R. (1).

(oświadczenie z 8.08.2016 r., k.71, 113; zeznania powódki, e-protokół, k. 131, adnotacja– 00:24:47, k. 128)

Pismem datowanym na dzień 10 maja 2017 roku, powódka wypowiedziała pozwanym umowę pożyczki zawartą w dniu 31 lipca 2015 roku, z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Wskazała, iż po upływie okresu wypowiedzenia, zobowiązania wynikające z umowy pożyczki stają się wymagalne, zaś pozwani zobowiązani są do niezwłocznego spłacenia kwoty pożyczki wraz z należnymi odsetkami i pozostałymi należnościami. Pismo w przedmiocie wypowiedzenia umowy zostało doręczone A. R. (1) w dniu 20 maja 2017 roku, zaś P. Ś. (1) w dniu 16 maja 2017 roku.

(wypowiedzenie umowy pożyczki, k. 38-39, zwrotne potwierdzenia odbioru, k. 40)

Powódka ma obecnie 45 lat, pracuje jako specjalista do spraw jakości w firmie farmaceutycznej. Rozwiodła się i obecnie, w związku toczącą się sprawą z podział majątku, jest zobowiązana do dokonania spłaty na rzecz byłego męża, posiada poza kredytem w (...) Baku, także inne zobowiązania finansowe, w kwocie 80.000 zł.

(zeznania powódki, e-protokół, k. 131, adnotacja– 00:24:47, k. 128)

Pozwana A. R. (1) ma 59 lat, utrzymuje się z renty inwalidzkiej w kwocie 820 zł miesięcznie, posiada zadłużenie w Urzędzie Skarbowym w wysokości 80.000-90.000 zł, korzysta ze wsparcia finansowego syna.

(zeznania pozwanej, e-protokół, k. 131, adnotacja – 00:36:29, k. 128v.-129)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o powołane dowody, w tym z dokumentów oraz zeznań stron.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, w tym zeznań powódki, za niewiarygodną należało uznać wersję przedstawioną przez A. R. (1), iż otrzymana przez nią od powódki kwota 71.600 zł nie stanowiła udzielonej jej przez J. R. (2) pożyczki, bowiem między nią a powódką nie doszło do zawarcia żadnej umowy, ale stanowiła bezpodstawne wzbogacenie, była formą rodzinnej pomocy udzielonej przez powódkę pozwanej. Pozwana nie kwestionowała faktu otrzymania od powódki kwoty 71.600 zł, była obecna przy zawieraniu przez J. R. (1) umowy z (...) Bankiem, uiściła prowizję w kwocie około 20.000 zł na rzecz firmy pośredniczącej przy zawieraniu umowy kredytu, przez okres prawie roku regulowała zobowiązania wobec banku z tytułu zaciągniętego przez powódkę kredytu, następnie wobec braku środków finansowych (wskazała na możliwość spłaty jedynie w kwocie po 300 zł miesięcznie), zaprzestała spłaty zobowiązań z tego tytułu. A. R. (1) przyznała również, iż po upływie 6 miesięcy od zaciągnięcia przez powódkę kredytu, miała przejąć wynikające z niego zobowiązania na siebie, co też, jak wynika z zeznań pozwanej oraz znajdującego się dokumentu potwierdzającego wystąpienie przez pozwaną z wnioskiem w tym przedmiocie, starała się uczynić, jednak bezskutecznie. Przyznała również, iż początkowo powódka miała udzielić jedynie poręczenia spłaty kredytu. Nie można tracić z pola widzenia faktu, iż przed zawarciem umowy pożyczki, powódka i pozwana pozostawały wprawdzie w dobrych relacjach, jednak nie łączyły ich szczególnie bliskie więzi, nie odwiedzały się w domach, a jedynie rozmawiały spotkawszy się na ulicy. Powódka była po rozwodzie, przed dokonaniem podziału majątku, znajdowała się zaś w dość trudnej sytuacji rodzinnej i majątkowej. Mając na uwadze wskazane okoliczności, w świetle zasad doświadczenia życiowego i zasad prawidłowego rozumowania wersja pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z § 2 powołanego przepisu, w brzmieniu obowiązującym do 8.9.2016 r., umowa pożyczki, której wartość przenosi 500 zł powinna być, dla celów dowodowych (ad probationem), stwierdzona pismem (art. 74 k.c.). Umowa pożyczki może być zawarta w dowolnej formie, także w formie ustnej bądź w sposób konkludentny (wyr. SN z 10.9.2009 r., V CSK 478/08, Legalis).

Umowa pożyczki jest umową konsensualną, a zatem do jej zawarcia wystarczy złożenie przez strony zgodnych oświadczeń woli obejmujących elementy przedmiotowo istotne umowy wskazane w art. 720 § 1 k.c. Umowa pożyczki w swojej treści powinna wskazywać strony umowy z określeniem ich roli w tym stosunku oraz przedmiot pożyczki. Przedmiotowo istotnym elementem umowy pożyczki jest obowiązek zwrotu pożyczki. Bez tego elementu nie ma umowy pożyczki (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2000 roku, I CKN 1040/98, LEX nr 50828). W sytuacji gdy przedmiotem są pieniądze, wystarczy wskazanie wielkości pożyczki.

Istotą zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki jest przeniesienie własności przedmiotu pożyczki z pożyczkodawcy na pożyczkobiorcę i odwrotnie przy zwrocie pożyczki, przy czym przedmiotem powrotnego przeniesienia własności nie muszą być te same pieniądze lub te same rzeczy zamienne, o ile mają tę samą ilość i jakość. Przeniesienie własności przedmiotu pożyczki może nastąpić w każdy prawem przewidziany sposób. Jeśli chodzi o pieniądze może to być przykładowo wypłata gotówki, przelew bankowy, udzielenie kredytu na rachunku bankowym (E. Gniewek, P. Machnikowski [red.], Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 8, Warszawa 2017). Umowa pożyczki jest umową dwustronnie zobowiązującą, co oznacza, że pożyczkodawca zobowiązuje się do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki w zamian za zobowiązanie pożyczkobiorcy do przeniesienia własności takiego samego przedmiotu na pożyczkodawcę, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie.

Odnosząc powyższe uwagi do realiów sprawy, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, stwierdzić należy, iż powódka J. R. (1) i pozwana A. R. (1), w sposób skuteczny, zawarły umowę pożyczki, przy czym jej zawarcie nastąpiło w formie ustnej. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że udzielona pozwanej przez powódkę pożyczka nastąpiła na warunkach, na jakich (...) Bank Spółka Akcyjna w W. udzielił kredytu gotówkowego powódce w wysokości 71.600 zł, szczegółowo ujętego w umowie kredytu gotówkowego z dnia 29 lipca 2015 roku. Powódka przekazała pozwanej wskazaną kwotę 71.600 zł, przelewając ją, z uwagi na zajęcia komornicze na kontach bankowych pozwanej, zgodnie z poczynionymi ustaleniami, na rachunek bankowy syna pozwanej. Pozwana zobowiązała się zaś dokonywać spłat uzyskanej pożyczki, regulując raty zaciągniętego przez powódkę kredytu, zgodnie z otrzymanym w tym celu harmonogramem spłat kredytu. Zgodnie z poczynionymi przez strony ustaleniami odnośnie warunków spłaty pożyczki, pozwana dokonywała regularnych spłat kredytu bankowego, tj. zgodnie z harmonogramem spłat załączonym do umowy kredytu gotówkowego udzielonego powódce przez (...) Bank Spółka Akcyjna w W..

Okoliczność otrzymania przez pozwaną środków finansowych w kwocie 71.600 zł uzyskanych w wyniku zawarcia przez powódkę umowy kredytu z (...) Bankiem wynika także z dokumentu zatytułowanego „oświadczenie” z dnia 8 sierpnia 2016 roku, podpisanego przez powódkę i pozwaną, a także z potwierdzenia dokonania na rzecz syna pozwanej przelewu wskazanej kwoty w dniu 31 lipca 2015 roku, zatem fakt zawarcia pożyczki został stwierdzony pismem w rozumieniu art. 720 § 2 k.c. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że umowa pożyczki w istocie została zawarta poprzez zgodne oświadczenia woli obu stron umowy, tj. pozwanej A. R. (1) oraz powódki J. R. (1), a powódka przekazała pozwanej kwotę pożyczki w wysokości 71.600 zł.

A. R. (1) dokonywała spłat rat kredytu w okresie od otrzymania kwoty pożyczki od powódki, tj. od dnia 24 sierpnia 2015 roku do dnia 24 kwietnia 2016 roku. We wskazanym okresie uiściła 9 rat w wysokości po 1.324,55 zł, co łącznie stanowi kwotę 11.920,95 zł.

W niniejszej sprawie, zgodnie z żądaniem pozwu, strona powodowa dochodziła od pozwanych solidarnie kwoty 109.680,85 zł, w tym kwoty w wysokości 25.166,45 z tytułem spłaty 19 rat pożyczki w wysokości 1.324,55 zł każda, za okres od dnia 24 maja 2016 roku do 24 listopada 2017 roku, oraz kwoty w wysokości 84.514,40 zł z tytułu spłaty kapitału kredytu pozostającego do spłaty na grudzień 2017 roku.

W tym miejscu należy przypomnieć, że w postępowaniu cywilnym na stronie spoczywa nie tylko ciężar przytoczenia okoliczności faktycznych, ale także ciężar dowodzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne (art. 6 i art. 232 k.p.c.). Ciężar udowodnienia faktów spoczywa przy tym na podmiocie twierdzącym, a nie przeczącym. Jest to wyraz podstawowej dla procesu cywilnego zasady kontrydiktoryjności, w myśl której spór wiodą strony i to one gromadzą materiał faktyczny i dowodowy.

W sprawie będącej przedmiotem niniejszego rozstrzygnięcia ciężar dowodu i rozkład tego ciężaru zależą od tego, jaka jest podstawa roszczenia powoda i odpowiadającego mu zobowiązania pozwanego. W szczególności zatem do powódki należało wykazanie spełnienia przesłanek do dochodzenia stosownego roszczenia o zapłatę z tytułu umowy pożyczki, natomiast na stronie pozwanej spoczywał ciężar udowodnienia, iż zasadnie sprzeciwia się spełnieniu dochodzonego pozwem świadczenia.

Wobec zaprzestania regulowania rat kredytu przez pozwaną, powódka za okres od maja 2016 roku do listopada 2017 roku uiszczała z tego tytułu na rzecz banku 19 rat w kwocie po 1.324,55 zł, tj. łącznie 25.166,45 zł. W trakcie toczącego się niniejszego postępowania, zgodnie z harmonogramem spłat kredytu, stały się wymagalne raty kredytu obejmujące okres od grudnia 2017 roku do 24 sierpnia 2018 roku, tj. 9 rat w wysokości po 1.324,55 zł, co stanowi kwotę 11.920,95 zł.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, uzasadnione jest zasądzenie tytułem zwrotu udzielonej pożyczki kwoty w łącznej wysokości 37.087,40 zł (25.166,45 zł + 11.920,95 zł), bowiem w pozostałym zakresie termin zwrotu udzielonej przez powódkę pożyczki nie upłynął, tj. zgodnie z harmonogramem płatności rat kredytu stosownie do postanowień którego pozwana miała uiszczać raty uzyskanej od powódki pożyczki, raty kredytu obejmujące okres od września 2018 roku nie są jeszcze wymagalne, a zatem żądanie zasądzenia pozostałej kwoty pożyczki na obecnym etapie, jako przedwczesne, nie mogło podlegać uwzględnieniu. Żądanie zasądzenia zwrotu kapitału, który de facto nie został spłacony, Sąd uznał za bezzasadne i wykraczające poza zakres umowy.

Dokonane przez powódkę pismem datowanym na dzień 10 maja 2017 roku wypowiedzenie umowy pożyczki z dnia 31 lipca 2015 roku, doręczone A. R. (1) w dniu 20 maja 2017 roku, zaś P. Ś. (1) w dniu 16 maja 2017 roku, w ocenie Sądu, nie może być uznane za skuteczne. J. R. (1) oraz A. R. (1) zawierając ustną umowę pożyczki umówiły się, iż pozwana będzie dokonywała jej spłaty na warunkach określonych w umowie kredytu gotówkowego zawartej między powódką a bankiem, zatem określone w niej warunki są wiążące dla powódki i pozwanej jako stron umowy pożyczki udzielonej A. R. (1) przez J. R. (1) w dniu 31 lipca 2015 roku. Zawarta pomiędzy nimi umowa pożyczki nie zawierała odmiennych ustaleń niż przewidziane w umowie kredytu gotówkowego. Zaś uwzględnivszy treść pisma „wypowiedzenie umowy pożyczki z dnia 31 lipca 2015 roku”, nie jest ono zgodne z wiążącymi powódkę i pozwaną warunkami, na jakich strony zawarły umowę pożyczki.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby pozwany był stroną zawartej pomiędzy A. R. (1) i J. R. (1) umowy pożyczki udzielonej przez powódkę pozwanej na warunkach, na jakich uprzednio (...) Bank udzielił powódce kredytu gotówkowego w wysokości 71.600 zł. Pozwany nie uczestniczył w toczących się między jego matką a powódką rozmowach związanych z uzyskaniem kredytu bankowego, nie rozmawiał w tej sprawie z pozwaną, nie interesował się skąd powódka posiada kwotę 71.600 zł. Jego rola ograniczała się jedynie do udostępnienia na prośbę pozwanej – swojej matki – z uwagi na dokonanie przez komornika zajęcia jej kont bankowych, swojego rachunku bankowego. W niniejszym procesie, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 6 k.c., powódka nie podolała spoczywającemu na niej w tym zakresie ciężarowi dowodu, wobec czego powództwo wobec P. Ś. (1) podlegało oddaleniu.

Wskutek zaprzestania uiszczania przez pozwaną kolejnych rat zadłużenia, A. R. (1) pozostawała w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia co do tych rat, których termin płatności upłynął i które w związku z tym stały się wymagalne i zostały przez powódkę zapłacone.

Odnosząc się do kwestii obowiązku zapłaty odsetek, zgodnie z ogólną regulacją wynikającą z art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się wówczas, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Zgodnie natomiast z art. 481 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W przedmiotowej sprawie strony określiły termin spłaty udzielonej przez powódkę pozwanej pożyczki, na warunkach określonych w umowie kredytu gotówkowego zawartego przez J. R. (1) z bankiem, a zatem w ratach zgodnie z harmonogramem spłat do umowy kredytu gotówkowego. Pozwana zobowiązała się do uiszczania rat w wysokościach oraz terminach określonych we wskazanym harmonogramie, zaprzestała jednak spłacania rat począwszy od maja 2016 roku, a zatem w okolicznościach niniejszej sprawy pozostaje ona w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia poczynając od dnia następnego po upływie terminu do wpłaty poszczególnych rat przewidzianych harmonogramem spłat kredytu. Zatem Sąd zasądził odsetki za opóźnienie od poszczególnych kwot wskazanych w wyroku biorąc pod uwagę daty wymagalności poszczególnych rat wynikające z harmonogramu spłat kredytu.

Postanowieniem z dnia 7 lutego 2018 roku powódka J. R. (1) została zwolniona od opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 500 zł, zaś postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2018 roku pozwana A. R. (1) została zwolniona od kosztów sądowych w całości.

W niniejszej sprawie Sąd ustanowił dla pozwanej pełnomocnika z urzędu. Ten sam pełnomocnik na ostatniej i jedynej rozprawie złożył także pełnomocnictwo do reprezentowania pozwanego i zażądał zwrotu kosztów procesu.

Sąd, w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. nie obciążył powódki kosztami należnymi pozwanemu.

Powołany przepis pozwala w wypadkach szczególnie uzasadnionych zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie zaistniały takie okoliczności. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy: „zastosowanie przez Sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego” (postanowienie Sądu Najwyższego z 14.01.1974 r., sygn. akt II CZ 223/73). Jako okoliczności brane pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu, związane z samym przebiegiem postępowania, wskazuje się przedawnienie roszczenia, charakter dochodzonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, okoliczność, iż strona przegrywająca znajduje się w wyjątkowo trudnej sytuacji majątkowej, a wytaczając powództwo była subiektywnie przeświadczona o słuszności dochodzonego roszczenia, natomiast strona wygrywająca korzystała ze stałej obsługi prawnej i nie poniosła dodatkowych nakładów na prowadzenie procesu, ale także na leżące poza procesem, dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony (postanowienie SN z dnia 4 marca 2011 r., I CZ 13/11, LEX nr 848131, wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 1972 roku, I PR 423/72, uzas. postanowienia SN z dnia 19 września 2013 r., I CZ 183/12, LEX nr 1388472, T. Demendecki w Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, pod red. A. Jakubecki, LEX/el., 2014).

W niniejszej sprawie, mamy do czynienia z sytuacją, w której powódka jako członek rodziny chciała pomóc pozwanej, która to okazała się osobą niewdzięczną i spowodowała konieczność wytoczenia procesu o zwrot środków, których pobrania nie kwestionuje. Zarówno pozwana jak i pozwany byli wcześniej wzywani do zapłaty. A mimo to przez ponad 2 lata pozwolili aby powódka spłacała dług pozwanej. Pozwany jako jedyny syn mimo, że w zawarciu umowy nie uczestniczył, oczywiście o kłopotach finansowych matki wiedział. Zamiast wesprzeć matkę finansowo i nie pozwolić na

to aby ciotka spłacała jej dług, pozwany także przez swą bierność doprowadził do sytuacji, w której powódka zmuszona była wytoczyć niniejsze powództwo. Powódka poprzez konieczność spłaty spornej pożyczki i własne kłopoty finansowe jest w trudnej sytuacji materialnej.

Ponadto pełnomocnik z urzędu pozwanej, który i tak stawiałby się na rozprawie w jej imieniu, w imieniu pozwanego oprócz tego stawiennictwa, nie dokonywał w sprawie żadnych innych czynności. Dlatego też, w ocenie Sądu przyznawanie mu kosztów „podwójnych”, i obciążenie nimi powódki byłoby nie uczciwe.

O kosztach należnych z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu orzeczono w oparciu o art. § 8 pkt 6 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714), zatem Sąd przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa na rzecz adwokata R. G. tytułem udzielonej pozwanej pomocy prawnej z urzędu kwotę 4.428 zł brutto (3.600 zł +VAT).